

*Мануйленко Н.Ю., Новицька А.А., Філіпенко В.В., студенти
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
м. Кривий Ріг, Україна*

ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Введений в дію з 1 січня 2011 р. Податковий кодекс України анулював усі раніше ухвалені закони щодо оподаткування. Для акліматизації влада виділила один квартал – до 1 квітня 2011 р. За словами експертів, три місяці в країні діяли дві системи законів про сплату податків. Податковий кодекс залишає стару спрощену систему оподаткування, унеможлиблює юридичних осіб оптимізувати податки за рахунок приватних підприємців, а також зберігає рівновагу у відносинах з податковими чиновниками [1].

Позитивним зрушенням податкової системи стало скорочення кількості податків і зборів та зниження податкового тиску на економіку. Так, замість 28 загальнодержавних та 14 місцевих обов'язкових платежів запроваджено відповідно 18 та 5 платежів, перелік яких істотно відрізняється від того, що існував раніше. Перш за все це викликано тим, що деякі податки тепер просто не справлятимуться (податок на рекламу, ринковий збір, збір за право використання місцевої символіки), а іншу частину обов'язкових платежів просто перейменовано. А до 2015 року буде скасовано ще один державний та два місцевих збори, таким чином кількість державних місцевих платежів складе 17 та 3 відповідно.

Наближено бухгалтерський і податковий облік для уніфікації порядку визначення фінансового результату в оподаткуванні прибутку підприємств та в частині нарахування амортизаційних відрахувань основних засобів. У Податковому кодексі податок на прибуток підприємств зазнав революційних змін, пов'язаних з необхідністю усунення економічно необґрунтованих розбіжностей між правилами ведення податкового і бухгалтерського обліку щодо визнання і оцінки доходів і витрат.

Для середнього і великого бізнесу плюси в оподаткуванні в тому, що поступово зменшується ставка податку на прибуток – від 25% до 16% у 2014 р. Податок на додану вартість з 2014 року також знизиться з 20 до 17%. Проте в той же час, одночасне зниження ставок податку на прибуток підприємств та ПДВ (до кінцевих значень) призведе до падіння доходів державного бюджету.

Також необхідно зазначити, що прийняття Податкового кодексу позитивно вплинуло на надходження коштів до бюджету. Згідно даних Міністерства фінансів України, до загального фонду державного бюджету в 2012 році надійшло 289,6 млрд. грн., що на 8,9 відсотка, або на 23,8 млрд. грн. більше, ніж у 2011 році.

Проти 2011 року найбільшими темпами зростали такі надходження до державного бюджету: податок на додану вартість – на 6,7 відсотка

(збільшення на 8,7 млрд. грн.), акцизний податок – на 12,6 відсотка (або на 4,2 млрд. грн.), частина чистого прибутку (доходу) державних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету, та дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, – у 2,4 рази (або на 3,7 млрд. грн.), ввізне мито – на 24,1 відсотка (або на 2,5 млрд. грн.), плата за надання адміністративних послуг – на 2,1 млрд. грн., власні надходження бюджетних установ – на 6,2 відсотка (або на 1,4 млрд. гривень).

В цілому за 2012 рік було відшкодовано ПДВ грошовими коштами в обсязі 46,0 млрд. грн., що на 7,4 відсотка більше, ніж в 2011 році. З них в автоматичному режимі, який почав діяти з березня 2011 року, було відшкодовано 23,2 млрд. гривень [1].

Проте в даний час він має ряд недоліків [2]:

- слабка соціальна спрямованість податку на доходи громадян;
- надмірність податкового тягаря, що є однією з причин фінансової нестабільності підприємств;
- зменшення сукупного попиту та частини податкових надходжень до бюджету;
- негативні умови оподаткування для середнього та особливо малого бізнесу;
- обмеження кола осіб, що можуть користуватися спрощеною системою оподаткування.

Отже, Податковий кодекс є кроком на шляху до створення більш досконалої системи оподаткування. Та на сьогодні Податковий кодекс має певні недоліки та ряд переваг. Тому дане питання залишається актуальним та потребує подальшого дослідження.

Література

1. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.minfin.gov.ua>.
2. Буряк В.О. Податковий кодекс: переваги та недоліки. . [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/928/>.
3. Вахновська Н. А. Податковий кодекс в контексті реформування податкової системи України / Н. А.Вахновська // Економічний форум. – 2011. – Вип. 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>

